

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/400/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115205705
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3115205705.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej vo veci navrhovateľa O. B., štátneho občana U. republiky, bytom C. XXX proti odporcovi G. P., štátnemu občanovi U. republiky, bytom B. XXX o zvýšenie výživného, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 12C/42/2015-48 zo dňa 19. februára 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiadny z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. V poradí prvým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. 30P/58/2009-48 zo dňa 22.10.2009 ohľadne výšky výživného tak, že odporca je povinný platiť výživné navrhovateľovi vo výške 100,- eur mesačne, vždy do konca mesiaca vopred s účinnosťou od 09.09.2014, vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa na zvýšenie výživného zamietol, splatné výživné za obdobie od 09.09.2014 do 31.03.2015 vo výške 235,67 eur povolil odporcovi splácať v 10,- eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do vyrovnania, pod stratou výhody splátok a o náhrade trov konania účastníkov rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Tento rozsudok tunajší odvolací súd na odvolanie účastníkov zrušil uznesením č.k. 5Co/627/2015-38 zo dňa 16.12.2015 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, keď uviedol, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pretože v zmysle § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine rodič musí prispievať na výživu svojho dieťaťa podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, ktoré pomery sú nepochybne ovplyvnené aj vyplácanými náhradami podľa osobitného predpisu a súd prvej inštancie cestovné náhrady, ktoré boli odporcovi zo strany jeho zamestnávateľa vyplatené nezohľadnil pri určení výšky zmeny vyživovacej povinnosti odporcu na navrhovateľa. Náhrady podľa osobitného zákona /zákon č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách/, resp. tzv. diéty, ktoré zamestnávateľ vypláca svojmu zamestnancovi pri pracovných cestách v tuzemsku, či v zahraničí, síce nie sú súčasťou príjmu zamestnanca, avšak predstavujú majetkový prospech, ktorý zamestnanec získava pri výkone zamestnania. Takéto náhrady /diéty/ sú príjmom, ktorý slúži zamestnancovi na zabezpečovanie jeho výdavkov pri pracovných cestách a reprodukciu jeho pracovnej sily a nie je možné ich považovať za zložku mzdy. Na druhej strane je ale nesporné, že do istej miery tieto náhrady pokrývajú výdavky zamestnanca a podieľajú sa na jeho životnej úrovni, preto tvoria majetkový prospech získavaný zamestnancom zo zamestnania a v prípade zamestnanca ako osoby povinnej na plnenie vyživovacej povinnosti musia byť aj zohľadnené pri určovaní výšky výživného, aj keď nie v plnej výške, keďže ich príjemca z nich musí do určitej miery uspokojovať svoje potreby pri pracovných cestách.

2. V poradí druhým, napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol vo veci tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/58/2009-48 zo dňa 22.10.2009 ohľadne výšky výživného tak, že odporca je povinný platiť výživné navrhovateľovi vo výške 120,- eur mesačne, vždy do konca mesiaca vopred s účinnosťou od 09.09.2014 a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Splatné výživné za obdobie od 09.09.2014 do 29.02.2016 vo výške 975,33 eur súd povolil odporcovi splácať v 10,- eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do vyrovnania, pod stratou výhody splátok. O náhrade trov konania súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľ sa návrhom, doručeným súdu dňa 17.3.2015, domáhal zvýšenia výživného od odporcu zo sumy 65,- eur na sumu 300,- eur mesačne od 9.9.2014 /od nadobudnutia plnoletosti/. Súd vykonal dokazovanie, z ktorého zistil, že podľa rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 30P/58/2009-48 zo dňa 22.10.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.11.2009, súd schválil rodičovskú dohodu matky navrhovateľa a odporcu, ktorou sa odporca ako otec navrhovateľa zaviazal platiť výživné na v tom čase maloletého Tomáša-navrhovateľa vo výške 65,- eur mesačne od 1.11.2008. V čase tohto rozhodovania súdom matka navrhovateľa bola druhý raz vydatá a bola na materskej dovolenke s maloletým Lukášom Nátherom, nar. 27.11.2006. Jej jediným príjmom bol rodičovský príspevok vo výške 158,67 eur mesačne a prídavky na 2 deti vo výške 42,50 eur mesačne. Odporca v tom čase pracoval ako vodič s priemerným čistým príjmom 303,769 eur a deťmi pri zahraničných pracovných cestách vo výške 37,- eur denne. Maloletý Tomáš musel platiť školné 96,26 eur mesačne. V súčasnosti manželstvo matky navrhovateľa trvá, okrem uvedených 2 detí jej nepribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Do 1.1.2015 poberala invalidný dôchodok vo výške 278,- eur mesačne a od 1.1.2015 vo výške 282,60 eur mesačne. Užíva lieky, za ktoré mesačne dopláca. Jej manžel je zamestnaný. Odporca v súčasnosti pracuje ako vodič s čistým priemerným mesačným príjmom za obdobie 4/2014 až 12/2015 vo výške 394,77 eur a s deťmi pri zahraničných pracovných cestách za obdobie 9/2014-12/2015 priemerne vo výške 724,98 eur mesačne, čo je v prepočte na deň /na 20 pracovných dní v mesiaci/ 36,25 eur denne. Príbudla mu 1 vyživovacia povinnosť k maloletému Jaroslavovi Vlnkovi, nar. 31.8.2000 vo výške 130,- eur mesačne po rozvode jeho druhého manželstva v roku 2004. Vedľajší príjem na strane odporcu nebol preukázaný. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 78 ods. 1 vety prvej, § 62 ods. 1, 2, 3, § 75 ods. 2 Zákona o rodine, podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. Uviedol, že z vykonaného dokazovania má za to, že došlo k zmene pomerov od poslednej súdnej úpravy vo februári 2010 na strane navrhovateľa - dieťaťa nastúpením na vyššiu stupeň školy /zo základnej na strednú/ čím sa zvýšili náklady na školské potreby. Príjem na strane matky navrhovateľa sa zvýšil o sumu 119,33 eur mesačne /278-158,67/ do 31.12.2014 a o sumu 123,93 eur mesačne /282,60-158,67/. Príjem odporcu-otca navrhovateľa sa zvýšil o sumu 90,98 eur mesačne /394,77-303,79/, pričom tzv. dieťa poberá stále v rovnakej výške. Výška tzv. diét bola známa účastníkom konania v predchádzajúcej súdnom konaní, v ktorom účastníci resp. odporca a matka navrhovateľa uzavreli rodičovskú dohodu. Z tohto dôvodu súd mohol prihliadnuť iba na zmenu pomerov od poslednej súdnej úpravy v roku 2009 podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Odporca mal okrem navrhovateľa ešte jednu vyživovaciu povinnosť aj v čase poslednej úpravy aj v súčasnosti. Z uvedeného vyplýva, že došlo k zmene pomerov jednak na strane navrhovateľa zvýšením jeho výdavkov na vyššom stupni školy a jednak aj na strane rodičov o uvedenú sumu. Z tohto dôvodu súd aj s prihliadnutím na tzv. diéty odporcu, ktoré pokrývajú jeho potreby na stravovanie počas pracovných ciest a zároveň vplývajú na jeho majetkové pomery, zvýšil výživné zo strany odporcu zo sumy 65,- eur mesačne na sumu 120,- eur mesačne a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. súd rozhodol o splácaní zročného výživného za obdobie od 9.9.2014 do 29.2.2016 vo výške 975,33 eur. Zročné /splatné/ výživné bolo za 9/2014 v sume 40,33 eur /120 eur- 65eur = 55,- eur mesačne: 30 dní v mesiaci x 22 dní/ a za 10/2014-2/2016 v sume 935,- eur /17 mesiacov x 55 eur/, celkom spolu 975,33 eur. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 2 O.s.p. z dôvodu čiastočného úspechu účastníkov.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie odporca. Namietal, že súd prvej inštancie nepreveril zárobok manžela matky navrhovateľa a tento by mal byť pri rozhodovaní vzatý do úvahy. Tiež nebolo zisťované v akých pomeroch navrhovateľ žije, teda či býva u rodičov vo vlastnom alebo v akých podmienkach. Toto by malo byť preverené. Tiež nebolo pri rozhodovaní zohľadnené ako bude odporca platiť výživné pri dlhodobej práceneschopnosti. Vtedy mu zamestnávateľ nebude vyplácať diéty a jeho príjem tak bude o diéty nižší. Toto by malo byť v rozhodnutí zohľadnené. Odporca preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Navrhovateľ sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

6. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam odporcu dodáva nasledovné:

7. Podľa § 62 ods. 2, 4 a 5 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

8. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

9. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

10. Odvolací súd nevidí žiadny dôvod na to, aby v tomto konaní boli skúmané zárobkové pomery manželka matky navrhovateľa alebo pomery, v ktorých navrhovateľ žije. Manžel matky navrhovateľa nemá žiadnu zákonnú vyživovaciu povinnosť k navrhovateľovi a jeho príjem preto pri rozhodovaní o výživnom odporcu na navrhovateľa nehrá žiadnu úlohu. Podstatné sú v zmysle citovaných ustanovení Zákona o rodine len odôvodnené potreby navrhovateľa ako osoby oprávnenej na výživné a pomery jeho rodičov ako osôb povinných výživným. Rovnako tak nie je dôležité aké sú podmienky, v ktorých navrhovateľ žije. Z jeho výpovede v konaní pred súdom prvej inštancie vyplýva, že žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, jej manželom a so svojím bratom Lukášom. Ďalšie konkrétne pomery, v ktorých navrhovateľ žije nie sú pri určovaní výživného podstatné.

11. Nakoniec pokiaľ ide o odporcovu poslednú námietku, že súd prvej inštancie neprihliadol pri rozhodovaní na to, z čoho bude platiť výživné navrhovateľovi, keď bude dlhodobo práceneschopný a nebude mať príjem z cestovných náhrad, ani táto odvolacia námietka nič nemení na vecnej správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. V každom konaní, teda aj v konaní o výživnom, je pre súd rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku /§ 217 ods. 1 CSP, predtým § 154 ods. 1 O.s.p./i. Súd konajúci o výživnom teda môže prihliadnuť len na tie skutočnosti, ktoré boli preukázané a existujú v čase jeho rozhodovania, nie na budúce skutočnosti, o ktorých nie je isté, či nastanú a v akej kvalite. Konajúci súd prvej inštancie teda nemohol prihliadnuť pri svojom rozhodovaní o zvýšení výživného odporcu na navrhovateľa na prípadnú budúcu práceneschopnosť odporcu a pokles jeho príjmu zo zamestnania tým spôsobený. Ak v budúcnosti k takýmto skutočnostiam príde a tieto budú mať vplyv na možnosti a schopnosti odporcu plniť určené výživné na navrhovateľa, môže odporca podať na súd návrh na zníženie svojej vyživovacej povinnosti.

12. Na základe uvedených záverov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).